

અફસોસ/અભ્યાખ્યાન

૧૨ જૈન ધાર્મિક પારિભાષિક શબ્દકોશ

સ્પર્શા વિના બોધ કરે તે.
(ચક્ષુ અને મન).
અફસોસ : પસ્તાવો, કરેલા કાર્યની
નિન્દા કરવી તે.
અબાધાકાળ : કર્મ બાંધતી વખતે
દલિક રચના વિનાનો કાળ.
અબોધ : અજ્ઞાન દશા, અણસમજ,
બોધ વિનાનું.
અભવ્ય : અયોગ્ય, મોક્ષે જવાને
અપાત્ર, જેમાં મોક્ષે જવાની
રુચિ કદાપિ થતી નથી તે.
અભક્ષ્ય : ખાવાને માટે અયોગ્ય,
ન ખાવા લાયક, જે ખાવાથી
ઘણી હિંસા થતી હોય, ઘણા
રોગો થતા હોય તે.
અભાગ્યશાળી : ભાગ્ય વિનાનો,
ઓછા પુણ્યવાળો, તીવ્ર પુણ્ય
વિનાનો.
અભિગ્રહ : મનની ધારણા, મનની
કલ્પના, મનની મક્કમતા.
અભિગ્રહપચ્ચક્રખાણ : મનની
ધારણા મુજબ કરાતાં
પચ્ચક્રખાણ.
અભિધાનભેદ : નામમાત્રથી જ
જુદાં, વાસ્તવિક જુદાં નહીં તે.
અભિનંદનસ્વામી : ભરતક્ષેત્રમાં
થયેલા ચોથા તીર્થંકર ભગવાન.
અભિનિબોધ : ઈન્દ્રિયોથી થનારું
જ્ઞાન, મતિજ્ઞાનવિશેષ.

અભિપ્રાય : માન્યતા, વિચાર,
આશયવિશેષ.
અભિમાન : અહંકાર, મોટાઈ, નાના
હોતે છતે મોટા દેખાવાની
વૃત્તિ.
અભિલાષ્ય : શબ્દથી કહી શકાય,
સમજાવી શકાય તેવા ભાવો.
અભિવાદન : નમસ્કાર કરવા, પગે
પડવું, વંદન કરવું તે.
અભિધ્વંગ : આસક્તિ-મમતા-મૂર્છા.
અભીક્ષણ : વારંવાર, નિરંતર,
સતત.
અભોકતા : કર્મોને ન ભોગવનાર,
ભોગ ન કરનાર.
અભોગ્ય : ભોગવવાને અયોગ્ય,
ઉપભોગ ન કરવા યોગ્ય.
અભ્યંતરકારણ : અંદરનું કારણ,
દૃષ્ટિથી અગોચર કારણ.
અભ્યંતરતપ : આત્માને તપાવે,
લોકો દેખી ન શકે, જેનાં લોકો
માન-બહુમાન ન કરે તેવો
પ્રાયશ્ચિતાદિ તપવિશેષ.
અભ્યંતર નિમિત્ત : અંદરનું નિમિત્ત,
જે નિમિત્ત બહારથી ન દેખી
શકાય.
અભ્યાખ્યાન : આળ દેવું, કોઈના
ઉપર આક્ષેપ કરવો, ખોટું કલંક
ચડાવવું. કોઈને ખોટી રીતે
દોષિત કરવો.